

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 131.

V Ljubljani, v soboto 10. junija 1899.

Letnik XXVII.

Papeževa okrožnica.

(Konec.)

Zakaj pa so tudi neverniki pod oblastjo in vlado Jezusa Kristusa, to pojasnjuje in dokazuje sveti Tomaž. On namreč vprašuje, se li Jezusova sodna oblast raztega na vse ljudi, in ko pravi: *Sodna oblast izvira iz kraljeve, sklepa kar na kratko: Kristusu je vse podložno z ozirom na oblast, čeprav se ne z ozirom na izvrševanje oblasti.*¹ To oblast in vladarstvo Kristusovo nad ljudmi izvršuje z resnico, s pravico, posebno pa z ljubeznijo.

Toda četudi ima Kristus dvojno pravico oblasti in gospodstva nad nami, vendar rad dovoljuje, da se mu še sami radovoljno izročimo. Seveda Jezus Kristus, Bog in Zveličar ob enem, je neskončno bogat, in popolnoma vse je njegovo: mi pa smo tako revni in ubožni, da nimamo nič svojega, kar bi mu lahko darovali. A ker nam je neskončno dober in nas neskončno ljubi, se ne brani, da mu damo in podarimo to, kar je njegovo, kakor da bi bilo naše; ne samo, da se ne brani, celo zahteva in želi: *Sin, pravi, daj mi svoje srce!* Mi mu torej moremo darovati, če hočemo, svojo voljo in svoje srce. Ko se mu namreč posvetimo, ne samo radi in očitno priznamo in sprejememo njegovo gospodstvo, ampak dejanski pričamo, da bi mu to, kar mu damo, s srčnim veseljem dali tudi, ko bi bilo res naše, in prosimo ga, naj nikar ne zavrača tega, kar mu darujemo, če je tudi že itak njegovo. To je pomen stvari, o kateri govorimo, in to je misel naših besed. In ker je v presvetem Srcu slika in prilika neskončne ljubezni Jezusa Kristusa, ki nas vzbuja k nasprotni ljubezni, je gotovo popolnoma umestno, da se posvetimo njegovemu presvetemu Srcu. To pa ni drugega, kakor da se posvetimo in vdamo Jezusu Kristusu; zakaj vsa čast, vdanost in češčenje, katero izkazujemo božjemu

Srcu, izkazujemo resnično in pravično Kristusu samemu.

Zatorej pozivljemo in vzpodbujamo, da se z veseljem oklenejo te pobožnosti vsi tisti, ki Božje Srce poznajo in ljubijo, in močno želimo, da bi vsi to storili en in isti dan: posvetba toliko tisoč src naj hkrati prodira proti nebesom. Toda, ali naj pa znehar pustimo vse tiste neštete, katerim še ni prisvetila luč krščanske resnice? Saj vendar zastopamo osebo Onega, ki je prišel rešit, kar je bilo izgubljenega, in ki je preli svoj kri za zveličanje vsega človeškega rodu. Kakor se neprenehoma trudimo, da bi tudi tiste, ki sedé še v smrtni senci, obudili k resničnemu življenju, in zato razpošiljamo poslance Kristusove na vse strani sveta, da jih učé, tako sedaj tudi nje, ker se nam smilijo, prav posebno priporočamo in posvečujemo kolikor moremo, presv. Srcu Jezusovemu. Takisto bo posvetba, katero vsem priporočamo, vsem koristila. Tistim, ki že imajo spoznanje in ljubezen Jezusa Kristusa, se bo vera in ljubezen pomnožila; tisti, ki so spoznali Kristusa, pa njegove zapovedi zanemarjajo, bodo imeli priliko, da iz presvetega Srca zopet povzamejo plamene ljubezni; za tiste naposled — najbolj nesrečne —, ki jih vodi slepa nevera, prosimo vsi skupaj nebeske pomoči, da jih podvrže Jezus Kristus, ki so mu podložni že po oblasti, tudi v izvrševanju te oblasti, in sicer ne le v prihodnjem življenju, ko bo izpolnil svojo voljo nad vsemi, nekatere osrečujoč, druge kaznujoč², ampak že v tem umrljivem življenju; deleč jim vero in svetost, da bi tako Boga prav častili in prišli k večni sreči v nebesih.

Taka posvetba vzbuja tudi za države upanje boljših dni, ker obnavlja in utrjuje vezi, ki vežejo že po naravi državo z Bogom. V zadnjih časih so posebno poskušali zgraditi nekaj zid med cerkvijo in državo. V osnovi in upravi držav se

zaničuje cerkveno in Božje pravo, in sicer z namenom, da se zabrani vsak vpliv vere na skupno človeško življenje, kar je malone isto, kakor iztrebiti Kristusovo vero, in Boga samega, ko bi bilo mogoče, pregnati s sveta. Ali se je čuditi, če je velik del človeštva zašel pri tej drznosti v tako zmedo in razburjeno valovanje, da se ne čuti nihče več varnega? Če se zanemarja vera, se nujno razsujejo najvarnejše podlage javne sreče. Da pa Bog kaznuje nezveste, jih prepušča po pravici njih poželjivosti, da se vdajajo strastem, in se sami končujejo v razbrzdani svobodi.

Odtod toliko zla, ki nam preti, in ki močno terja, da iščemo pomoči tistega, s katerega močjo se lahko odžene. Kdo pa je ta? Le Jezus Kristus, edinorojeni Sin Božji! *Zakaj nobeno drugo ime ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti.*³ K njemu se moramo zatekati, ki je pot, resnica in življenje. Kdor je zašel, naj se vrne na pravo pot; če so duhovi otemneli, naj prepodi temo luč resnice; če je zavladovala smrt, oprimo se zopet življenja. Potem šele se bodo mogle zaceliti mnogotere rane, potem šele bo upala zadobiti vsaka pravica prejšnjo moč, dobrote miru se bodo vrnila, meči odpadli, orožje se bo izvilo iz rok, če vsi radostno priznajo Kristusovo vlado in se ji pokoré; če bo izpričeval vsak jezik, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.⁴

Ko je cerkev v prvih časih zdihovala pod jarmom cesarjev, se je prikazal mladostnemu cesarju križ v višavi kot znamenje in močno jamstvo skorajšnje velike zmage. Danes se prikazuje našim očem drugo srečo oznanjujoče božje znamenje: presveto Jezusovo Srce, nad njim križ, blesteče med plameni v najsvetlejšem žaru. To znamenje bodi vse naše upanje, od njega prosimo in pričakujmo rešenja.

Naposled nočemo zamolčati, da smo imeli še drug sicer zaseben, vendar dovolj pravičen

¹ Ap. dej. 4, 12.

² Phil. 2, 11.

³ Sv. Tomaž n. dr. m.

LISTEK.

Šest dni v Italiji.

(Martinkov.)

(Dalje.)

Gotovo pričakujete, da vam bom zdaj še od Ljubljane kakšno zinil. O, to se motite! O »Ljubljani redivivi« pisati se pravi pri vas, basati vaš nenasitljivi uredniški koš. Za to pa jaz nimam niti papirja niti črnila. Pardon, gospod urednik! Pretrda beseda mi je ušla izpod mojega robatega peresa. Tolikokrat sem se že skušal poboljšati v ti zadevi, pa mi le vedno še uide kaka nerodnica. Kaj hočete, nerodnež sem. Zato pa grem po svetu, da se malo obrusim. Trdno sem prepričan, da bo to potovanje vsekako dobro vplivalo na me, kakor že na marsikoga pred menoj. No, vi zmajujete z glavo. Boste videli! Prizadeval se bom, da častno zastopam svoj mili narod po tujini ter širim njegovo slavo, kjer se mi bo prilika ponudila. Sicer pa, kaj bi se žaljenega čutili, vsaj

uredniški koš ni urednik in urednik ne uredniški koš, dasiravno stojita navadno blizu eden poleg drugega. Še to vam rečem, gospod urednik! Kakor se jaz bojim uredniškega koša, bojte se ga tudi vi! Vi me gledate, češ, temu le pa danes ni vse v redu v glavi; če bo tak hodil po Italiji, ga bodo vtaknili na kak tamošnji Studenec št. 1. Le počasi! Gospod urednik! Navado imate, da včasih tu gori nad črto, sem pa tje tudi tu spodaj vtaknete kako francosko besedo ali pa tudi rek, kakor vam prav pride. Iz tega sklepam, da znate kolikor toliko francoski in poznate tamošnje razmere. Tam, prav na Francoskem v Parizu, se je izcimil pred nedavnim časom secesionizem. Pa kako? V tako imenovanem pariškem salonu razstavljajo slike umetnikov, katere poprej odobri in presodi za to postavljena »jury«. Gotovo je moralo biti v tem razsodišču nekaj prestrogih »Jurijev«, ki so zavrgli marsikako sliko, ki je bila sicer dobra, a ne po okusu imenovanih kritikov. Kaj storijo »zavrženi« umetniki? Napravijo si lastno razstavo, katere je bolj obiskana nego »salon«. To se je potem razširilo po vseh večjih me-

stih. Haec parabola docet? me zvedavo vprašate, gospod urednik! Nič drugega kot to: Ko bi se vsi »zavrženi« spisi v vašem uredniškem košu vzdignili, doživeli bi vi grozno literarno revolucijo, kakoršne ne pomni slovenski literarni svet in je menda ne bo. Ti secesionisti bi potem napolnili vse lačne predale naših listov, literarnih zavodov. Hitro bi padle akcije pri nagradah »Slovenske Matice«, družbe sv. Mohora itd., vi bi pa ostali sami, o tako sami! z vašim praznim uredniškim košem. Zato vas prosim, pogledjte večkrat v tisti koš, če že kaj ne šumi v njem, če že ni čuti kake zarote. Vsaj veste, vsaj tolikrat pišete: Videant consules!

Pa z Bogom, gospod urednik! Vlak na Gorenjsko je že pripravljen, moram vstopiti! »Ali na Italijansko?« vprašate me začudeno. »Kajpak! Če vsa pota v Rim drže, Rim je pa na Italijanskem, potem morem tudi po tem potu v Italijo. Pazite, gospod urednik, na koš, da med tem časom, ko me doma ne bo, ne izbukne revolucija! Addio amico caro, mi continui il suo affetto!«

(Dalje prih.)

in imeniten vzrok za to naredbo, tega namreč, da nas je Bog, početnik vsega dobrega, nedavno otel iz nevarne bolezni. Zato naj bo češčenje Jezusovega Srca, katero s tem nameravamo povišati, javen spomin in zahvala za to veliko dobroto.

Zatorej zaukazujemo, da naj se 9., 10. in 11. prihodnjega meseca junija obhajajo v glavni cerkvi vsakega mesta ali kraja posebne pobožnosti in vsak dan pristavijo k drugim molitvam tudi od Nas potrjene litanije presvetega Srca, zadnji dan pa posvetilna molitev, ki jo Vam, častiti bratje, hkrati s to okrožnico pošiljamo. V znamenje božje milosti in v znamenje naše naklonjenosti podelimo Vam in Vašim duhovnikom in vernikom, katere vladate, najprisrčneje v Gospodu apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru 25. maja 1899, v 22. letu našega papeževanja.

Papež Leon XIII.

Zdravnišk bojkot.

Došel nam je sledeči dopis:

Čim bolj opažamo tudi v naši majhni Ljubljani, da hitimo proti koncu XIX. stoletja. Žal da samo v slabem. V znamenju fin de siecle stoji naša domača in državna politika, v tem znamenju se gibljejo vse naše javne razmere. V času kartelov, štrajkov in bojkotov se nam že prav nič čuden ne zdi najnovejši bojkot, ki ga morda v kratkem doživimo, t. j. bojkot zdravniškega stanu proti okrajni bolniški blagajni ljubljanski. Vkljub svoji majhnosti ima Ljubljana v marsičem svoje specialiste in zakaj naj bi tudi v tem slučaju ne pokazala svoje samoraslosti?

Torej, zdravniška zbornica za Kranjsko kot zastopnica zdravniškega stanu na Kranjskem je napovedala boj ljubljanski okrajni bolniški blagajni. Vsaj tako se sme imenovati ona okrožnica, katera se je te dni razpošiljala od g. dra. Vinka Gregoriča v imenu zdravniške zbornice, in katero je tudi Vaš cenjeni list priobčil. Vredno je, da temu znamenitemu spisu nekoliko preiščemo srce in obisti.

Zdravniška zbornica je prišla do sklepa, da bi bil vsprejem zdravniškega mesta pri okrajni bolniški blagajni ljubljanski v sedanjih razmerah zdravniškega stanu nevreden. Radi tega svari svoje člane ter jih naproša, naj brez privoljenja zborničnega v tej stanovski zadevi ničesar ne ukrenejo in nobene pogodbe z imenovano blagajno ne sklenejo in nobene službe pri njej ne vsprejmejo.

V utemeljevanje tega sklepa se navaja, da so zdravniki ljubljanske okrajne bolniške blagajne najslabše odškodovani, stanu nevredno honorirani, da nimajo nobene obrambe proti krivični odpustitvi, proti prevelikemu obremenjenju z delom, proti nedopustnim zahtevam zavarovancev ali predstojništva; dalje, da so denarna sredstva okrajne bolniške blagajne taka, da bi povišanje od 600 na 1000 gld. blagajno le malo oškodovalo.

Temu nasproti se konstatuje, da imajo blagajnični zdravniki ne 600 gld. ampak 660 gld. letne plače, dalje da ni res, da bi bili ljubljanski blagajniški zdravniki najslabše plačani, kakor tudi ni res, da bi bili takorekoč na milost in nemilost izročeni načelstvu ali pa zahtevam zavarovancev; zakaj vsak blagajnični zdravnik ima z blagajno svojo službeno pogodbo, katera določa tudi za obe stranki jednako veljaven rok za odpoved službe, ne da bi bilo odpovedujoči stranki treba odpoved napram sopogodniku utemeljevati. O tem torej ne more biti nobenega govora, da bi bilo sklepanje zdravniških pogodb z blagajno zdravniškega stanu nevredno.

Da se postopanje zdravniške zbornice še bolj pojasni kot neutemeljeno, naj navajam par števil. Pri ljubljanski okrajni bolniški blagajni je bilo zavarovanih koncem leta 1894 2492, 1895 3067, 1896 3005, 1897 3214 in 1898 3949 delavcev. Od teh jih je obolelo leta 1894 1077, 1895 1765, 1896 2210, 1897 2388 in 1898 1810 oseb.

Zdravnikov je imela ta blagajna leta 1894 3, 1895 3, 1896 januarija 3, od februarja naprej 4, 1897 4, 1898 januarija 4, od febr. do junija 3, od junija naprej zopet 4.

Pri tem pa ni odšteto ono število bolnikov, kateri so v oskrbi deželne bolnice na blagajnični račun. In teh ni malo, kar dokazuje že golo dejstvo, da blagajna samo za take bolnike deželni bolnici na leto plača 3 — 4000 gld. S temi v bolnici oskrbovanimi bolniki pa blagajnični zdravniki nimajo nobenega posla. Po tem takem se pač sme trditi, da gospodje blagajnični zdravniki za plačo 660 gld. z delom niso preobloženi, vsaj s poslom z blagajniškimi bolniki ne. Seveda, če ima pa kdo po več služb, potem se lahko pripeti, da mu časa primanjkuje, zato pa seveda bolniška blagajna ne more kaj.

Okrožnica zdravniške zbornice omenja neke enkete, na kateri je bil razgovor v ureditvi zdravniškega vprašanja v blagajni. Res so udeleženci te enkete vsled gorkega priporočila referenta zdravniške zbornice g. dr. Gregoriča izrazili mnenje, da naj bi se blagajniškim zdravnikom plača od 660 gld. na 1000 gld. povišala, in da naj bi se zanje ustanovila določna službena pragmatika. Toda upravni odbor bolniške blagajne, ki se je vsled nasveta enkete bavil s tem vprašanjem, je prišel do prepričanja, da denarni stan bolniške blagajne tako zdatnega povišanja blagajniške režije ne prenaša. Oziral se je pri tem tudi na opetovano, od politične nadzorovalne oblasti izraženo načelo, da naj se stopa kolikor mogoče varčno z blagajniškim denarjem, in spominjal se je tudi na zagovor bivšega blagajnika Branketa o priliki znane proti njemu in Metnitzu vpeljane preiskave radi poverjenja, ko je gospod Branke razne primanjkljaje zagovarjal s tem, da marsikake vsote ni vpisal v knjige, ker je bilo treba ta ali oni režijski izdatek pokriti, ne da bi o tem izvedel zastopnik nadzorovalne oblasti, kateri je itak vedno godrnjal radi prevelike režije. Dalje je upravni odbor upošteval, da bi se vsled povišanja zdravniških plač režija povišala za 1360 gld. tako, da bi se letni rezervnemu zakladu spadajoči prebitok znižal na neki minimum. Uvaževaje tudi, da celo v zadnjih letih, ko je bilo v Ljubljani nenavadno veliko delavcev, gospodje blagajnični zdravniki niso stavili nobenih zahtev radi povišanja plače, in da je tudi sedaj ta nasvet prišel od osebe, katera nima z blagajno nobenega stika, je upravni odbor boln. blagajne sklenil, da enketnega nasveta ne bode izvršil, tem manj, ker si tesarji in zidarji, kateri prav za prav tvorijo gros blagajniških zavarovancev, močno prizadevajo, da bi se od okrajne bolniške blagajne odcepili in si svojo posebno blagajno ustanovili, v katerem slučaju bi se delokrog okrajne bolniške blagajne prav zdatno skrčil.

Konjsko kopito v tej okrožnici pa je sklicevanje na rezervni fond bolniške blagajne, češ saj je že nad 24.000 gld. narasel in se sedaj zdravnikom lahko plače povišajo. Res ima ljubljanska boln. blagajna že prav lep rezervni zaklad, ki znaša glasom računskega sklepa za leto 1898 že svoto 29.094 gld. 71 kr. Toda ne zabite dvojega: prvič, da si mora blagajna po zakonu prizadevati, svoj rezervni zaklad spraviti na dvakratno visokost povprečnih letnih izdatkov — kar bi za ljubljansko blagajno znašalo okrog 70.000 gld. — in drugič, da je v rezervnem fondu nakopičen z delavskimi žulji prislužen denar, ki ima namen v slučaju izrednih izdatkov, recimo vsled kake epidemične bolezni blagajno obvarovati bankerota. Iz česa pa naj bi v takem slučaju blagajna plačevala zdravnike, če ne bo zadostnega rezervnega zaklada? Po naši sodbi je celo v interesu gospodov zdravnikov samih, da ima blagajna bogat rezervni fond. Po skušnjah zadnjih let se rezervni fond vsako leto pomnoži povprečno za nekaj nad 2000 gld. Če bi se gg. zdravnikom plače povišale, kakor sedaj zahtevajo za 1360 gld., bi za rez. fond niti 1000 gld. ne preostalo. In to notabene v normalnem letu! Pa naj nastanejo le količkej nenavadne zdravstvene razmere v Ljubljani, in teh 1000 gld. bo v hipu zmanjkalo in treba bo segati že po rezervnem zakladu. Na ta način pa bi se v blagajni vdomačile nezdrave, labilne gmotne razmere, podobne onim, katere vsled nepredvidnega gospodarstva vladajo po nekaterih laških blagajnah po Istri.

Kdor torej stvar na vse strani pretehta in presodi, mora priznati, da je nastop zdravniške zbornice proti ljublj. okr. boln. blagajni do cela

neutemeljen in slabo premišljen. Vzlasti pa je obžalovati obliko, katero je izbrala zdravniška zbornica, da napram blagajni označi svoje stališče. Štrajkajoč zdravnik je po naših pojmi o humaniteti nesmisel, poziv na tak bojkot pa naravnost nemoralen. Vzlasti pa je bilo nepredvidno, da je zdravniška zbornica s svojo okrožnico — ki so jo itak prejeli vsi prizadeti činitelji — stopila oficijelno v časnikarsko javnost. Na tak način se ne doseže sporazumljenje, razdražijo se samo že itak dovolj razburkani duhovi in zanese v prizadeto delavstvo novih snovi za nezadovoljnost.

To v premislek vsem, ki imajo še smisel za občno korist in jim v njihovem delovanju postrema lex ni samo — lasten žep!

Mažari in industrialna podjetja na Hrvaškem.

Od početka nagodbe pa do dandanes niso Mažari podprli na Hrvaškem nobenega industrialnega podjetja, če ni pri tem kazala za njih kakšne posebne koristi, bodisi že gmotne ali pa politične. V Zagrebu so sicer osnovali veliko železniško strojarnico, ali ne na korist Hrvatov, kajti v tej tovarni so delavci sami Mažari, pa so za njih izposlovali tudi posebno mažarsko šolo, katere sicer ne bi bili mogli v Zagrebu dobiti. Tukaj je vodila mažarsko vlado le politika, da namreč zatrosi s temi mažarskimi delavci in mažarsko šolo čim več mažarskega duha na Hrvaškem. Kjer pa za take osnove ni plodnega tla, tam se celo protivijo snovati tovarne celo takim podjetnikom, ki razpolagajo z obilnim kapitalom. Tako so hoteli Mažari z vso silo preprečiti, da se ne osnuje velika bombažna tovarna v DugiRESI kraj Karlovca. Takratni minister Daniel je navorjal na vse načine podjetnika, da pride na Ogrsko, kjer mu bode dovolil nenavadnih olajšav za to tovarno, dočim se mu je zagrozilo z zaprekami, če ostane na Hrvaškem. To je izvedel zagrebški »Agramer Tagblatt«, pa je vse objavil. — Minister je bil v zadregi in tudi podjetnik, ker se je sedaj še manje nadjal, da bode kaj dosegel. Vendar pa ga je minister radi svoje časti opozoril, da naj gleda, da omenjeni list prekliče, kar je pisal, in potem mu bode dal dovoljenje za to tovarno. In tako je tudi bilo. »Agramer Tagblatt« je preklical sicer čisto resnično poročilo, samo da podjetju ne škodi.

Kaj je storil omenjeni minister glede svilarnice v Krapini, smo že pred nedavnim omenili. A zdaj naj povemo, kako je minister Daniel ugonobil osnutek znamenitega podjetja v hrvaškem Primorju.

Dobro je znana mažarska politika v hrvaškem Primorju: zatreti vse, kar bi moglo Reki naškoditi, če tudi samo navidezno. Saj ni res, da bi morala Reka nazadovati, ko bi se povzdignila druga primorska mesta, marveč bi od tega imela koristi tudi ona, kakor je bilo to v poprejšnjih časih, ko so imela živahno trgovino in promet Kraljevica, Bakar, Senj in dr. Mažar le iz same sebičnosti navlašč zanemaruje hrvaško Primorje, ker mu se le to noče predati, kakor je to storila nezahvalna Reka; pa je tedaj vse ravnanje mažarske vlade glede obrtnosti in prometa v teh krajih odvisno od današnjih naših političnih odnosov med Ogrsko in Hrvaško. Mažar bi dobil rad v roke celo Primorje, a Hrvati ga ne dajo; zatoraj naj pa ta kraj zaostaja, strada in osiromašuje. — To je brezdušna politika izkoriščanja, ki mora imeti le hude posledice.

Da povemo, kaj se je zgodilo v Kraljevici. To mestece, lepega položaja, na ustju v bakarski zaliv, je bilo v prejšnjih časih vrlo živahno. Tukaj je kar mrgolelo pridnih ladjedelcev na ladjišču. Dandanes je tukaj vse prazno in le kopalnišni gostje oživljajo po leti ta prostor, ki je zdaj deloma zasajek z drevjem. Dve ogromni skladiščili za razne sprave pri ladjedelstvu se že podirata. Na vsem se vidi, da je kraj zapuščen, in vendar je tako prikladen za omenjeno podjetje, in še posebno zato, ker je tako blizu Reke, kjer nimajo nobenega prostora za ladjedelnico. Pred nedavnim se je zatoraj zglašil prav bogat podjetnik te stroke na Reki pri ministru Danielu s prošnjo, da želi osnovati v Kraljevici ladjedelnico in da bi mu dal minister dotični prostor v najem ali pa prodal.

Minister je bil v zadregi ter mu ni znal nič drugega odgovoriti, nego da se mora o tem še le informirati, sicer pa mu že zdaj more povedati, da ne dobi od države pri svojem podjetju nobene podpore, do katere pa bogatemu podjetniku ni nič stalo. Podjetnik je dolgo čakal na odgovor, pa ga tudi bržkone ne bi bil dobil, da ni iznova prošil za dovoljenje dotičnega podjetja. In kaj je minister med tem storil? Našel je nekega podjetnika iz Lošinja ter ga nagovoril, da prevzame dotično ladjšče v najem za čisto malo svoto, pa ga more upotrebiti za kar hoče. Minister je dobro vedel, da ta podtnik ne bo delal tesal, ker nima za to kapitala, kar bi pa prvi mogel ter s tem po ministrovem mnenju škodil Reki. Reški podjetnik se je začudil, ko je dobil odgovor na svojo prošnjo, da je ladjšče že drugemu podjetniku v najem dano in da se pogodba ne more izpremeniti, kar seveda ni res, ker minister je mogel dotični prostor prodati, pa s tem prva pogodba preneha. — Tako je bil na zviti način podjetnik odbit in Kraljevica je izgubila lepe dohodke, katere bi mogla imeti od takega podjetja.

Tako ravnanje nasproti Hrvatski je zares nečuvno. In to je bil tisti minister, ki je na Ogrskem na vse mogoče načine pospeševal industrijo ter izdelal toliko osnov za razna obrtna podjetja, da jih bode mogel javalne sedanji minister vse izvesti. Bode li tudi ta minister tako trdosrčen nasproti Hrvatski, ne vemo; ali gotovo pa je, da je že skrajni čas, da se v tem pogledu ogrska politika izpremeni, ter 'da Hrvatoma, kar jim gré po božjem in ljudskem pravu, ker drugače bode nezadovoljstvo proti Mažarom še huje vzklopelo, pa bi moralo priti pri bodočih regnikolarnih razpravah do hudih preprirov. Hrvatski poslanci morajo namreč odločno zahtevati od ogrske vlade, da ne zanemarija navlaš gmotnih zadev hrvatskega naroda, a če misli v tem vztrajati, potem nastane za Hrvate le eno vprašanje: popolna neodvisnost od Ogrske v vseh finančnih in gmotnih vprašanjih, ker drugače mora narod propasti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. junija.

Nagodbena kriza bo danes definitivno rešena in sicer na način, kakor so zahtevali Mažari, in brez ministerske krize. Grof Thun se je vdal in pritrdil, da se izpremeni Szellova zahteva glede bančnega vprašanja samo in modo, ne pa tudi in re. Konečni uspeh tritedenskih pogajanj mej obema vladama je toraj ta, da je moral odnehati avstrijski ministerski predsednik in dati zagotovilo, da se reši pri 'nas nagodbeno vprašanje s pomočjo paragrafa 14, iz česar sledi, da vlada ne skliče državnega zbora. Vsebinski dogovor mej obestranskima vladama še ni znana in se objavi še le tedaj, ko bo odobrena od strani ogrskih parlamentarnih zastopnikov, vključno temu je pa prav verjetno, da ni odnehal Szell, ker mu sicer ogrski parlament takoj preti z resnimi pripravami za ločitev carinskega ozemlja, akoravno piše neki dunajski vladni list, da avstrijska vlada tudi sedaj še ni izpremenila svojega stališča v bančnem vprašanju in ga sploh ne misli izpremeniti. Ta trditev je naravnost čudna, posebno pa še, ako se pomisli, da se trdi venomer ravno isto tudi o ogrski vladi, in prav nič nas ne bo iznenadilo, ako se obistini poročilo nekih dunajskih listov o porazu avstrijske državne polovice, radi česar se vladi že sedaj napoveduje odločen boj.

Z blinškošnimi postulati sedaj tudi K. H. Wolf ni več zadovoljen, akoravno je pisalo njegovo glasilo še pred nedavnim zelo laskavo o tem zmašilu nemško-opozicionalnih zastopnikov. Wolfu so namreč te zahteve vse premalo radikalne. Wolf je rekel predvčeranjim na nekem shodu: Sostava narodno-političnih zahtev je bila popolno nepotrebna. Vlada itak pozna naše zahteve; vpogleda naj samo linški program. Sedanje zahteve so samo nekako zagrinjalo čez naš program. O našem geslu: »Proč od Galicije« se niti ne upajo ziniti, niti besedice ne najdemo o nemščini kot državnem jeziku. Vsekako je to samo most, ki naj se po njem zvabi vlada v opozicionalni tabor. — Taka sodba o nemških postulatih bo bržkone spravila Wolfa s Schönererjem, ki je že jel dvomiti nad

zvestobo svojega zaveznika. Oprati se je bilo treba.

Nezaupnica posl. Pferschetu. Znanemu »junaku« posl. dr. Pferschetu, ki se je proslavil s svojim nožem v poslanski zbornici, so njegovi lastni somišljeniki izrazili nezaupnico na nemško-nacionalnem shodu v Ustju, ter ga je društveni načelnik odvetnik dr. Klepsch iskreno prošil v posebnem pismu, naj izroči zastopstvo tega okraja vrednejim rokam. Umevno je, da junak poslanec ni bil posebno vesel tega sporočila, in tudi njegova jeza bi se dala opravičiti, toda neopravičljivo pa je, kar je odgovoril posl. Pfersche na došlo mu pismo. V pismu, ki mu je je odposlal takoj na to, izraža iskreno prošnjo, naj bi se načelnik čim preje — obesil. — Taka pisma piše c. kr. vseučiliški profesor, dekan in državni poslanec! To je mogoče pričakovati pač samo od mož, ki se z nožem v roki udeležujejo burne obstrukcije.

Razmere v Franciji so postale vsled zadnjih zmešnjav zelo zamotane. Ne samo med raznimi političnimi strankami je povzročila zadnja razsodba kasacijskega dvora nekam čudne razmere, akoravno bobnajo židovski listi v svet, da je sedaj »rešena« čast moderne Francije, marveč tudi v vladnih krogih je jelo nekaj vreti zadnje dni in izza kulis se že nekaj poroča o nesporazumljenju mej francoskimi ministri, ki se iz njega kaj lahko iziomi kaka ministerska kriza. S tem seveda ni rečeno, da uradna Francija ni zadovoljna z izidom, kajti ravno predsednik Loubet, kot svobodomislec prve vrste, po poročilih raznih listov najbolj pozdravlja razsodbo v Dreyfusovi zadevi. Vključno temu pa, kakor rečeno, ni vse tako, kakor bi moralo biti, in že sam strah pred mnogovrstnimi napadi je dovolj močan, da razburja glave velikih francoskih mož. Dreyfus je predvčeranjim popoldne ostavil vražji otok, kjer je prebil ravno 52 mesecev, ter se v spremstvu vojaške straže napotil v domovino, kjer je v Rennesu že pripravljena zanj posebna ječa. Nova obravnava se bržkone ne prične pred avgustom in bo imel toraj njegov zagovornik Demange dovolj časa, da se pripravi za odločilni dan. Še bolj kakor za jutrišnji dan skrbi vlada za Dreyfusov dohod in se skoro sleherni dan vrše ministerska posvetovanja glede varnostnih priprav. Uradni krogi s tem činom sami dokazujejo, da niso nikjer varni pred posledicami razmer, ki so jih zakrivali sami.

Civilni zakon v Italiji, ta »nujna državna potreba«, dosedaj še ni bil uveden obligatorično. Novi pravosodni minister, ki so ga ob nastopu razvpili liberalci kot »klerikalca«, bo pa izpolnil framašonom tudi to srčno željo, ter je že predložil načrt zakona, po katerem mora vsaki cerkveni poroki prediti civilna poroka pred županom. Zakon bo dobil brez dvoma potrebno večino v obeh zbornicah in Italija bo zopet enkrat — rešena.

Flasko razoroževalne konference. Kakor smo že nedavno namignili, svet ne more pričakovati nikakega uspeha od sedanje mirovne konference. Razen dogovora o razsodiščih ne bo prišlo bržkone do nikakih količkov važnih sklepov. Najmanj nade pa je na uspešno rešitev vprašanja glede razoroženja. Šest interesiranih držav, mej temi posebno Anglija, Zvezne države severoameriške in pa Srbija, se je takoj izjavilo proti izpremeni sedanjih razmer. Zastopniki prvih dveh držav so naravnost izjavili, da si ne puste kratiti pravic glede volitve orožja in pomnoženja armade, srbski zastopnik, podpolkovnik Mašin je pa dokazoval, da mora Srbija konkurirati s sosednimi državami. Ravno sedaj mora računati Srbija na uvedbo modernega orožja. Razvidno je toraj, da bodo posvetovanja vojne komisije popolno brezpomembna, kakor se je splošno trdilo že izpočetka.

Slovenska Matica.

118. odborova seja. v sredo, dne 7. junija 1899. I.

Navzočni: Gg.: Fr. Levec (predsednik), P. Grasselli, dr. I. Janežič, A. Koblar, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, R. Perušek, L. Pintar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, S. Rutar, A. Senekovič, dr. J. Starč, I. Šubic, I. Vavru, I. Vilhar in Fr. Wiethaler (odborniki), E. Lah (zapisnikar).

Skupaj 18.

Predsednik proglasi sklepčnost, pozdravi navzočne, v prvi vrsti novega odbornika, profesorja in skriptorja L. Pintarja, ter prosi njega in

profesorja S. Rutarja, da bodita overovatelja današnjemu zapisniku.

Zapisnika o 117. odborovi seji in o XXXIV. občnem zboru se odobrita brez ugovora.

Na znanje se vzame poročilo o posledku volitev v odbor, pri kateri je bilo oddanih 31 veljavnih glasovnic s 365 veljavnimi glasovi. Soglasno so bili izvoljeni gg.: dr. Detela, S. Gregorčič, F. Hubad, L. Pintar, dr. L. Požar, A. Senekovič, I. Sušnik, I. Šubic in Fr. Wiethaler, 264 glasov je prejel dr. A. Gregorčič, 254 A. Kržiš. Prvih deset je voljenih za dobo 4 let, zadnji za eno leto. Dr. A. Gregorčič izvolitve ni vprejel in ostane mesto po njem za zdaj prazno.

Izvrši se volitev v upravništvo za tekočo dobo. Z vzklikom se izvolijo: Fr. Levec za predsednika, dr. Fr. Lampe za prvega, P. Grasselli za drugega podpredsednika; dr. J. Starč za hišnega upravitelja in blagajnika; A. Koblar in dr. L. Požar za ključarja. Novi odbornik L. Pintar se privzame književnemu odseku, po pokojnem dr. J. Zupancu se izvoli v gospodarski odsek I. Šubic.

Tisočletnice po Pavlu Diaconu v Starem mestu v slovenski Benediji dne 3. septembra t. l. se za Matico udeležijo gg.: prof. Laharnar, arhivar Koblar in prof. Rutar.

Soglasno se vsprejme utemeljeni nasvet blagajnikov, da je občnemu zboru priporočiti prodajo društvene hiše. V ta namen se skliče za 21. dan t. m. ob petih popoldne izredni občni zbor v mestno dvorano.

Povodom priprav za »Stenski zemljevid slovenskih pokrajin« se ima poživiti nabiranje krajepisnih imen in se bo s to stvarjo pečal ožji odsek, ki se skliče v kratkem.

Na znanje se vzame, da je bilo v zadnjem času zopet podarjenih več založnih knjig in da je Matica za ta darila prejela od obdarovancev pismene zahvale.

Knjižnici je prirastlo od zadnje seje 33 knjig, zvezkov in časopisov: 31 zamenjanih, 1 podarjena, 1 kupljena; 16 čeških, 9 ruskih, po 2 slovenski in srbski, po 1 hrvaška, bolgarska in nemška.

Za Sodražico in Stari trg pri Ložu se snujeta samostojni poverjeništvu.

Za lansko leto je plačalo 2747 letnikov, za letos dozdej 764; od zadnje seje je društvu pristopilo 28 novih udov.

Tedenski koledar.

Nedelja, 11. junija: 3. pobinkoština, Sree Mar. Dev., evang.: Prilika o izgubljeni ovci. Luk. 15. — Ponedeljek, 12. junija: Janez Fakund. — Torek, 13. junija: Anton Padovanski. — Sreda, 14. junija: Bazilij šk. — Četrtek, 15. junija: Vid, Modest mm. — Petek, 16. junija: Frančišek Reg. spozn. — Sobota, 17. junija: Cirjak in Muska mm. — Solnce izide 15. junija ob 4. uri 14 min., zaide pa ob 7. uri 46 m. — Lunin izpremin: Prvi krajec 16. junija ob 10. uri 15 min. dopoldne. — Musica sacra v nedeljo, 11. junija: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Mašo zl. B. Hahn, graduale A. Foerster, ofertorij J. Stern, Tantum ergo A. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Prva Cecilijina maša zl. Fr. Schöpf, graduale A. Foerster, ofertorij J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. junija.

(Posvečenje presv. Srcu Jezusovemu.) Jutri bo v stolni cerkvi slavnost, pri kateri se verniki posvete Srcu božjemu. Dopoldne ima knez in škof nemško pridigo in opravi pontifikalno sv. mašo, popoldne pa govori škof slovenski; obakrat se izvrši obred posvečenja.

(Predavanje v »Katoliškem domu«.) Jutri dopoldne ob 10. uri priredi »Slovenska krščansko-socialna zveza« v dvorani »Katoliškega doma« predavanje. Poročal bo državni poslanec dr. Krek o svojem potovanju po Vestfalskem in o ondodnih razmerah. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje odbora »Zveze«.

(Deželni predsednik baron Hein) se je povrnil sinoči z Dunaja.

(Županska kriza v Ljubljani.) Ljubljanske »Novice« pišejo: Minuli ponedeljek je ljubljanski župan Hribar odredil, naj se zapre hiša, v kateri so kasernirane prostitutke. Zaradi te hiše so bili že veliki prepiri in je prevz. kardinal Missia celo direktno pri ministerstvu posredoval, da bi se odpravila, a brez uspeha, ker je vlada zavzela stališče, da je samo na ta način uspešno nadzirati prostitucijo, in da se je valed te hiše zatrla polična prostitucija. Županova odredba je dala povod, da je prišlo do konflikta. A bilo bi napačno misliti, da se je obč. svet morda zavzel za to hišo. Ne, obč. svet nima nič proti temu, če se hiša zapre, prostitucija pa kako drugače uredi. Uprl se je županu le vsled tega, ker je župan dotično odredbo izdal, ne da bi vprašal obč. svet, dasi je kot župan izvršilni organ obč. sveta in se mu je pred zopetno izvolitvijo izrečno naročilo, da se mora v vseh važnejših zadevah prej dogovoriti z obč. svetom. Stvar se dožene danes v seji kluba obč. svetnikov, a vse kaže, da se ne doseže poravnava, ker neče odnehati ne župan, niti klub. Odstop župana Hribarja je resnično obžalovati, ker je izredno delavna moč, ker je mož inicijative in podjetnosti. Za slučaj, da odstopi župan Hribar, so se občinski svetniki dogovorili, da izvolijo županom dr. Tavčarja. — To je škandal, tak mestni zbor! — Kakor smo izvedeli danes, je župan Hribar dobil pri sinočni seji večino kluba za-se, pod kakšnimi pogoji, tega ne vemo. Šest ali sedem mestnih očetov z dr. Tavčarjem je bilo temu nasprotnih in so odšli. Kakor se vidi iz poročila »Novic«, se dr. Tavčar ni branil županstva. — Po županskem stolcu si je baje poleg drugih prav posebno slastno prste oblizoval mestni odbornik Prosenc. Ta izvolitev bi bila morda zaradi znane kremenite politične značajnosti še najbolj srečna vsaj za — Prosenca! — Kedo ve, ali je v Sodomi in Gomori mestni svet kedaj igral tako žalostno ulogo, kakor v tem slučaju sedanji liberalni mestni očetje v Ljubljani?!

(Šestdesetletnica mašništva.) Dne 11. junija obhaja šestdesetletnico mašništva pred. gosp. dr. Matija Leben, upokoj. bogoslovni profesor. — Vzornemu duhovnu iskreno čestitamo!

(Prof. dr. Josip Šorn) je zadnje dni napravil na vseučilišču v Inomestu usposobljenostno poskušnjo za propedeutiko.

(Birma v Sostrem) bo ponedeljek 12. junija. Presvetli knez in škof se tja pripelje nedeljo popoldne krog 1/2 6. ure.

(Iz Žirov.) Občinske volitve smo imeli pretečeni teden. Njih izid ste že izvedeli. V podobčinah smo zmagali vsak na polovico, kakor smo pričakovali. Pri glavni volitvi pa so v 3. razredu zmagali pristaši našega dosedanjega liberalnega župana Sedeja, dočim smo v prvem dobili mi večino glasov, v drugem razredu pa nas je županova stranka po ljubljanskem vzgledu — dr. Tavčar jih je dan poprej prišel osebno instruirat — »opilila« za toliko glasov, da so naposled venderle oni imeli večine — en glas. O tej »sijajni« zmagi so seveda takoj pismeno »telegrafirali« na »Slov. Narod«, dočim je bil poseben masten dopis dr. Tavčar že terek poprej vzel seboj. In res je »Narod« preteklo soboto priobčil nadušljiv dopis »iz Žirov« o volilnem shodu, ki smo ga v nedeljo pred volitvami imeli v naši šoli. Prišlo je bilo na shod v kljub slabemu vremenu nekaj gospodov iz Ljubljane in g. dr. Brejc nam je v daljšem govoru pojasnil važnost in pomen naših volitev. Kajpak da se je dr. Tavčarjev umazan list moral malo drgniti obenj. Saj to je edin njegov posel, zabavljati, obrekovati, lagati in delati sovraštvo in prepir. To pa že moramo izpovedati, da tako podlo »Narod« že davno ni zavijal, kakor v tem dopisu zavija govor g. dr. Brejca. Ko smo ga čitali, spominjali smo se onega konfucija, ki je iz sv. pisma dokazoval, da se treba obesiti. Prav na tak način nastopa in govori dr. Tavčarjev dr. Brejc. Z gostobesednim tako zlobno zverženim in zavitim poročilom se ne bomo pečali nadrobno, to pa lahko rečemo, da je g. dr. Brejc govoril vseskozi stvarno, resnično in dostojno, da pa je licemerstvo in hinavstvo liberalnih kolovodij res po zasluženju prav ostro običal. Zato pa »Slov. Nar.« podla podtikanja gosp. dr. Brejca gotovo ne bodo mnogo alterirala, saj vsakdo vé, koliko verodostojnosti gre lažniku ali tatu — naj si že bode časti ali pa tudi sukenj tat. — Sicer pa mislimo, da se prav kmalu zopet udarimo na volišču, zakaj

neverjetno je, da bi gosposka volitev drugega razreda potrdila. — Torej na svidenje!

(Pogreb mil. gospoda prošta dr. Valentina Müllerja.) Iz Celovca, dne 9. junija. V veličastnem sprevodu spremili smo včeraj zemeljske ostanke mil. gosp. stolnega prošta dr. Val. Müllerja, predsednika družbe sv. Mohorja itd. k zadnjemu počitku na Št. Rupersko pokopališče. Redko vidi Celovec take sprevede. Pogreb je pokazal, koliko spoštovanja je užival odlični pokojnik v vseh krogih. Udeležile so se pogreba vse tukajšnje šole, v katerih je bil pokojnik dolga leta nadzornik veronauka. Bila je to dolga vrsta! Tudi duhovnikov in zastopnikov raznih duh. redov je bilo zelo veliko. Sprevod je vodil iz koroške hiše v stolnico mil. gosp. knezoškof dr. Jožef Kahn ob obilni asistenci. Za krsto so korakali sorodniki, na čelu jim brat pokojnika, č. g. župnik Janez Müller iz Kotmarevasi. Za njimi so šli zastopniki vseh tukajšnjih uradov: dvorni svetnik pl. Kozaryn s svetniki dež. vlade; deželni glavar grof Goess z dež. odborniki; dvorni svetnik Schwabe, finančni ravnatelj; župan Neuner z več odborniki; predsednik trg. zbornice Millinger itd. Dalje: odbor družbe sv. Mohorja z osobjem družbene tiskarne in knjigovoznice, mnogo občinstva iz mesta in okolice. — Iz stolnice na pokopališče je vodil sprevod pred. gosp. stolni školaštik in drž. poslanec Lambert Einspieler. Gg. bogoslovci so zapeli v koroški hiši, v stolnici in na pokopališču ganljive žalostinke. — Raz hiše družbe sv. Mohorja je vihrala te dni črna zastava. Svoje sožalje je odboru ob smrti družbinega predsednika izrazila »Slovenska Matica« in g. župan Iv. Hribar. — Danes se je v stolnici darovala slovesna sv. maša zadušnica. Daroval jo je mil. g. knezoškof.

(Izpred porotnega sodišča.) Dne 8. junija se je kot prva zagovarjala pred porotniki 23 letna dekla Marijana Blažun iz Olševka, ker je 21. marca prepustila svoje novorojeno dete njegovi usodi in mu provzročila nenaravno smrt. Obsojena je bila v štirimesečno težko ječo. — Dalje sta bila na vrsti kmetiška sinova Jan. Urbas in Ant. Nemgar, ker sta 15. februar. s koli ubila kmetiškega fantā Jern. Vidriha, ko je z dvema tovarišema uganjal predpustne burke. Prvega so obsodili v 18 mesečno težko ječo, drugi je pa kmalu po dogodku nekam izginil in mu še niso prišli na sled.

(Šveglvi hlapci.) Kranjski liberalci v slovenski koži so sami začeli uvidevati, da so zadnji čas vendarle predaleč zagazili na nemčursko stran. V deželnem zboru so se postavili pod komando nemško mislečega barona Švegela ter se obnašali, kakor da bi jih volili nemški volivci. Ves slovenski svet, ki se še ni odvadil poštemu političnemu mišljenju, začel se je vsled tega obračati od njih. A prišle so pred kratkim predrzne pragmatične zahteve avstrijskih Nemcev. Tudi baron Švegel jih je pomagal sestavljati. Vkljub temu so nameravali kranjski liberalci protestirati proti njim. Bržkone so se že prej prepričali, da Švegel ne bo hud. Hoteli so rešiti sedaj svojo narodno čast ter zaropotati proti zahtevam, ki so itak vsakemu resnemu Avstrijcu le izrodek bolnega razuma. Da bi ropot bil večji, povabili so tudi katoliške poslance. A ti so rekli, da ž njimi ne prirede nobenega protestnega shoda, dokler se ne očistijo narodnega madeža, sramotne zveze z Nemci. Shod je vsled tega izostal. In nekdanji kranjski narodnjaki, sedanji Švegelovi hlapci, imajo namesto shoda pred celo avstrijsko javnostjo le — dolge nosove.

(»Slov. Gosp.«)

(Preč od Rima!) Nedavno smo poročali, da sta bila sodni avskultant Karol Fraiss in upokojeni prof. Polzer, oba v Gradcu, zatožena udeležbe pri tajni družbi in pregreška proti javnemu redu in miru. Minuli četrtek se je vršila obravnava. Državni pravdnik je naglašal v svoji obtožnici, da ima vse protirimsko gibanje med Nemci političen značaj. Navedel je več pisem Fraissovih, ki govoré naravnost o veleizdajskih namenih. Našli so pri njem tudi več izvodov znane zaplenjene knjige »Oesterreichs Zusammenbruch und Wiederaufbau«. Fraiss pa se izgovarja, da s svojim delovanjem za protestantizem ni deloval proti Avstriji. Prof. Polzer pa se je zagovarjal, da ni tajna zveza na čelu gibanja, temveč le nekateri znanci in prijatelji. Fraiss je bil obsojen po § 24 tisk. zakona na 100 gld., Polzer po § 23 na 25 gld.

(Iz Domžal) se nam poroča, da je pretečeno nedeljo prišel tje drž. poslanec g. Pogačnik, da se je prepričal o veliki škodi, ki jo je napravila toča binkoštni ponedeljek v kamniškem okraju. Vsi župani poškodovanih krajev odzvali so se njegovemu povabilu, se zbrali okoli svojega poslanca ter poročali o nesreči. V nekaterih vaseh so poljski pridelki skoro popolnoma uničeni, v drugih je pa kar v čisto, tako, da ljudje še kositi nimajo kaj. Škodo računali so čez 25.000 gld. Gospod poslanec je obljubil, da bo pečpiral z vsemi močmi akcijo za pomoč. Hudo so prizadete nastopne občine: Rašica, Trzin, Depaša Vas, Dragomelj, Mala Loka in Bišče, deloma pa tudi Loka in Domžale. Bog daj, da bi prošnje imele dobri uspeh!

(Socialnedemokratski shod.) Na dan svetega Rešnjega Telesa so sklicali tržaški socialni demokrati shod v Trstu in so prav uljudno povabili tudi dr. Jož. Pavlica. Shod je razkril, da naši socialisti plešejo, kakor dunajski judje godejo. Sklicatelj Kopač je pozdravil zborovalce rekoč, da imabiti razgovor o očitaniu dr. Pavlica, da so socialni demokrati na shodu v Gorici zatajili mednarodno načelo. Povabljeni ste bili priči Učekar in Gerin. Toda Gerin se je opravičil, Učekar je ostal doma; a o stvari sami ni nikdo črhnil. Lepa je ta! A še lepša je druga. Gospod Kopač je obljubil, da bo na prihodnjem shodu povedal imeni onih dveh duhovnikov, ki sta iz lakomnosti izvabila umirajočim denar. Toda Jožef Kopač je o tem trdomolčal. Začetek torej je bil jako slab! — Za predsednika so zbrali zborovalci — od katerih je bila ena tretjina Italijanov, ki niso umeli slovenskega in so prišli le ploskat Kristanu — g. Jedrejčiča, ki je za silo govoril slovenski. Prvi se je oglasil Etbin Kristan, zvezda tržaških socialistov. Govoril je, kar pišejo judovski listi o Luegerju in o dunajskih krščanskih socialistih, katerim je očital, da so dali podpore za zidanje cerkev, a izobraževalnemu društvu (judovskemu) so odvzeli podporo. Dunajčane je imenoval neumneže. Trdil je, da so krščanski socialisti sovražniki omike in šole, očital, da smo na ljubljanskem shodu šli prosit škofovega blagoslova. Trdil je dalje, da katoliška vera ne bo nikoli dala svetu enakosti in bratstva, ker med duhovniki sami je neenakost in hierarhija. Kaj je ubogi kaplanček proti papežu? Kaplani stradajo, dočim se prelati mastijo. Jezil se je, da svet razločuje razne socializme, ko je socializem le eden, namreč revolucija, in kdor ni revolucionarec, ni socialist. — Odgovarjal je v enournem govoru dr. J. Pavlica. Potožil se je od začetka, da socialisti niso držali besede, da držimo se naukov in ne navačajmo poedinih dejanj, ki nič ne dokazujejo. Na podrobna dejstva ne bo odgovarjal, bodisi da so resnična ali da niso. Če so resnična, tedaj je s tem le dokazano, da greh je bil in bo; to nima zveze s programom krščanskega socializma. Čudi se, da je Kristana ugrelo razločevanje raznih vrst socializma, ko bi vendar moral vedeti, da je bilo v tem stoletju že več vrst in imen socializma in da tudi dandanes ni edinosti ne v naukih in ne v imenu. Torej: Mi nismo krivi, če se vi sami prepirate o programu in o imenu stranke. Če pa niso dosegli edinosti Marx in drugi velmožje socialne demokracije, tudi Kristan je ne dožene. Zatorej, tovariš Kristan, upognite glavo staremu pravilu: Vsaka glava svojo pamet. Pojasnil je razmerje katoliške hierarhije in rekel: Ne skrbite za nas duhovnike, nam se še precej dobro godi. Nadalje je govornik očital Kristanu, da si je trikrat zavihal brke, da bo povedal, kaj je krščanski socializem, a vselej je zavil v stran, enkrat na Belgijo, enkrat na Dunaj, enkrat v Ljubljano. Hvaležen je za stavek: Ako bi krščanski socialisti hoteli le varovati vero in iskreno pomagati delavcem, ne imeli bi nič proti njim. Govornik je na to dokazal, da krščanski socialci le to hočejo in nič drugega. — Na očitanje, da so krščanski socialci neprijatelji šole, je govornik odgovoril, da cerkev je prva ustanovila ljudske šole in da krščanski socialci ne zahtevajo v šoli nobenih privilegijev, ampak le svobodno šolo in enake privilegije za vse državljane. Sklenil je: Začeto delo bomo nadaljevali, naj nas socialisti še tako napadajo. — Govor je napravil tudi na demokrate najboljši utis in velik del njih ne bo več slepo verovalo Kristanu. Kristan si je med govorom brke vihal, ustnice grizel

in jezno v stran pogledoval. Trpel je silno! — Oglasil se je še enkrat in začel silno vpiti: Zdaj ste slišali, da krščanski socializem dr. Pavlice ni nič drugega ko klerikalizem, da, pravi papizem! Na te besede so italijanski tovariši, ki niso ničesa umeli, začeli ploskati in z nogami teptati. Dr. Pavlica je zaklical: Z Bogom, Kristan! in je odšel s svojimi. — Posledice shoda se bodo kmalu pokazale. Naše geslo je: Naprej!

(Šolarice za — »Schulverein«.) Iz Celovca dne 9. jun. Deklice III. razreda tukajšnje meščanske šole so imele zadnjič izlet. Nabirale so ob tej priliki tudi za nemški »Schulverein« in zanj nabrale 1 gld. 50 kr. Nemški listi se sedaj hvalijo s tem darom. Nabiralo se je pod očmi dotične učiteljice in to zoper vse jasne postavne določbe. Naše slavne šolske oblasti bodo kajpak mirno gledale vse to početje. Saj je gospodi le ljubo, da se nemško nacionalna agitacija vsiljuje tudi že v šole. Da bi to poskusil kak Slovenec — o, to bi vam zarohneli oni gospodje za zeleno mizo!

(Le vračajmo nemške dopise!) Tako kliče danes pritrjevalno tisti »Nekdo« s Kranjskega, ki se je dne 3. t. m. hudoval v »Slovenču« zavoljo nemških dopisov od naših okrajnih glavarstev in deželne vlade. Podpisani »Nekdo« je sprožil misel, naj se odgovarja na take nemške dopise izključno le slovenski, naj bodo tiskovine kakoršne koli; »Rodoljub s Štajerskega« jo je poprijel tako korenito, da zahteva, naj pošljamo nemške dopise c. kr. uradom nazaj. Dobro! Ta misel meni ni nova in jako mi ugaja. Toda! Treba je, da se za njo zavzamejo vsi župni, občinski in šoleki uradi, pa tudi vsi drugi rodoljubi po vseh deželah, kjer prebivamo Slovenci. Oglasajte se toraj po »Slovenču« in drugih domoljubnih listih pa v konferencah, da soglašate s to namero po vsem Slovenskem; a izvršujte svoje sklepe tudi dejanjski, tedaj bodo imeli ti predlogi svoj vplivni pomen. Potem utegnemo doživeti, da bodo imeli po vseh c. kr. uradih, če ne zgolj slovenskih, pa vsaj dvojezične tiskovine, potem utegnemo izvedeti tudi, da se v čisto slovenski škofiji več ne pošiljajo nemški dekreti slovenskim kaplanom, potem morda zagleda beli dan tudi slovenski ali pa vsaj latinski shematizem škofije, namestu sedanjega nemškega. Potem ne bo več treba ne »prazno hudovati se«, ne »stokati«, stare babice bodo izmrle in »na posebne načine bo ozdravljena birokratska kri« — — če bo!

»Kranjski rodoljub.«

(Iz Senožeč.) V »Slov. Narodu« od 5. t. m. je neki liberalni volivec iz Senožeč mej drugim i proti moji osebi iz predpreteklih časov nakopičil raznih laži, sumničen in čenčarij, na koje mu ne bom do takrat odgovarjal, dokler se mi on osebno z imenom ne pokaže izza malega Malovrha. Ker je pa ta »liberalni« volivec ob enem našega senožškega župana pl. Garzarolli-ja kakor mnogozaslužnega župana »Slovenski Narod« čitajočemu občinstvu predstavil, se usojam gg. urednike »Sl. Naroda« vprašati, v čem da obstoji tista županova mnogozaslužnost? Morda v tem, da gleda on cerkve od zunaj? Morda v tem, da ni bil on, župan, celi čas svojega deset let dobrega županovanja, pri nobeni, v farni cerkvi v Senožečah vsako leto na častni spomin rojstva našega Veličanstva cesarja obdržani sveti maši navzoč? Morda v tem, da se ni udeležil svete maše, darovane v farni cerkvi v Senožečah na veličastni spomin petdesetletnice našega viteškega vladarja? Morda v tem, da ko je vest o zavratnem usmrčenju njenega Veličanstva naše blagopokojne cesarice Elizabete ne le vsacega avstrijskega domoljuba, nego celi pošteni svet pretresla, se on, ta mnogozaslužni župan, tudi dotične zadušnice, darovane v farni cerkvi v Senožečah, udeležil ni? Morda v tem, da so bila okna njegovega stanovanja v Trstu na čast izvolitve državnim poslancem iredentaru Mauronerju nasproti domoljubnemu Nabergoju razsvitljena? — Za danes zadosti! — Zelen Josip, deželni poslanec.

(Vožnja po Ljubljani.) Pred kakimi 30 leti je še bila vožnja po Ljubljani zelo priljubljena Ljubljančanom; zadnja desetletja je pa nekaj toli živahno življenje po Ljubljani skoraj popolnoma ponehalo. Največ Ljubljančanov pozna danes kraje: Podpeč, Preserje, Žalostna Gora, sv. Jožef in sv. Ana komaj po imenu; a nekaj so bili ti kraji najbolj priljubljeni za izlete. Ni ga kmalu dobiti kraja, koji bi bil za izlete v vsakem

oziru tako pripraven, kakor ravno Preserje z okolico. Iz Preserja prideš v 20 minutah na prijazni grič Žalostna gora s slovečo Božjo potjo, koja je daleč po Notranjskem znana in o raznih shodih mnogobrojno obiskana. Okrog cerkve so mogočne lipe, koje nudijo popotniku hladno senco. Od tu je krasni razgled proti Bistri, Vrhniki ter po hribih nad Vrhniko, na kojih se vidijo mnogobrojne cerkve, a izza slikovitega gorovja dviga svojo sivo glavo velikan Triglav. Isto velja o griču sv. Jožefa, koji je samo 5 minut od Preserja. Posebno lep razgled je z griča sv. Ane. Od tu se ti kaže zares krasna slika Ljubljane z njenim ozadjem kamniškimi planinami. Proti vshodu pod sv. Ano se vidi precej veliko Jezero. Od sv. Ane je tudi lep razgled po Dolenjski. Da so ti prekrasni kraji zadnji čas toli neznani, izvira od tod, ker ni bilo prometnih sredstev. Da se temu kolikor toliko odpomore, skrbel bode »Preserski broderski klub«, da bode, ako bode kaj izletnikov, vsako nedeljo pokrit čoln (za 40—50 ljudi) odrinil iz Ljubljane ob 6. uri zjutraj ter se vrnil ob 7. ali 8. uri zvečer iz Podpeči v Ljubljano. — Izletniki se bodo lahko udeležili sv. maše ob 10. v Preserjih ali o shodih na Žalostni gori. — Vožnja sem in nazaj stane 40 kr. za osebo, a za otroke pod 10. letom samo 20 kr. — Vsa slavna društva v Ljubljani se prosijo, da se pri določitvi svojih izletov ozirajo na ta kraj, ter naj svoj prihod blagovolijo naznaniti broderskemu klubu v Preserji. Zagotovljeno je, da bodo izletniki postreženi s pristno pijačo in okusno jedjo. Čoln se dobi tudi za vsak drugi dan, ako se pravočasno zglaš zanj pri broderskem klubu v Preserji.

(I. uradniško kousumno društvo v Ljubljani) ima danes ob 1/8. uri svoj redni občni zbor v salonu »pri Lloyd« , na kar opozarjamo društvene člane.

(Dar.) Presvetli cesar je za popravo cerkve Matere B. sedem žalosti v Rovinju daroval 200 gl.

(Volitve v Pomjannu) so se v tretjem razredu končale neugodno za Slovence. Pa tudi ni čudno! Italijanska stranka je poslala v Pomjan razne agitatorje in pa mnogo denarja, s katerimi so kupovali glasove ali pa podkupovali naše ljudi, da se niso udeležili volitve. V Gambinijevi hiši so lahoni imeli svojo javno pisarno, kjer so lovili muhe na lim. Posluževali so se nasprotniki raznih zvijač, posebno pa krivičnih pooblastil. Slovenska stranka se je pritožila na tržaško namestništvo.

(Laška omika.) Iz Buzeta se poroča, da so dne 1. t. m. italijanski kulturonošci pobili okna na hrvaški šoli in nekaj dni pozneje nekemu uradniku. Minolo nedeljo pa so pred mestnimi vrati napali s kamenjem hrvaško družbo. To je italijanska — bruttura.

(Človeške kosti) so našli predvčeranjim pri kopanju za klet v novem mengiškem župnišču. Ker je bilo nekda na tem mestu pokopališče, bodo našli bržkone še več okostij.

(Ovce vlak povozil.) Mej postajama Javornik-Lesce je povozil tovorni vlak minuli ponedeljek štiri ovce.

* * *

(Trgovina s človeškimi kostmi.) V Pragi so prijeli minuli torek 68 letnega pokopališkega oskrbnika Prybara, ki je nabiral človeške kosti ter jih prodajal neki tovarni. V zvoniku pokopališke cerkve so našli vrečo takih kosti, ki jih bo preiskal mestni fizik.

(Iz Rima) 8. junija. Veselo vest Vam sporočam iz večnega mesta: Sv. Oče se je danes prvič sprehajal po Vatikanskem vrtu, odkar je nevarno obolel v mesecu marcu. Telesni zdravnik dr. Laponi je danes izjavil, da je papež sedaj popolno ozdravil in se prav dobro počuti. Tajni konzistorij je sedaj definitivno določen na 19. javni pa na 22. junija.

(Dobava potrebščin za plinarne.) Trgovinsko ministerstvo naznanja trg. zbornici, da se bo glasom poročila generalnega konzulata v Hamburgu oddala ponudbenim potom dobava raznih predmetov za cevi, kandelabrov itd. za plinarne v Hamburgu za dobo treh let. Pogoji in načrti so pri finančni deputaciji v Hamburgu na ogled ter se prepisi proti plačilu 4 mark upošljejo. Ponudbe je vložiti do 15. junija t. l. opoldne.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 12. do 17. junija.) Na Kranjskem: 12. v Senožečah; 13. v Starem trgu pri Poljanah, Polhovem Gradcu, Bru-

niku, v Hotemažah, Zdenski vasi, Trebnjem in v Žireh; 14. v Hotedršici; 15. v Kočevju in Jag-nenci, v Dobu, v Kočevju, Št. Vidu pri Zatičini in v Št. Vidu pri Vipavi. — Na slov. Štajerskem: 13. v Brežicah pri sv. Duhu v Ločah, v Št. Janžu, v Rogatu, v Žavou; 15. pri sv. Barbari, v Kostivnici, Mozirju, Lambahu, na Planini, pri sv. Rozaliji in pri sv. Vidu blizu Ptuja; 17. v Poličanah. — Na Koroškem: 12. v Pli-berku; 14. v Oberdravbergu; 16. v Traberku in Grajfenbergu. — Na Primorskem: 12. v Palmi in Sežani; 13. v Medeji in Kobaridu.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5 gld. — J. N. G. 5 gld. — G. Ant. Cadež, kaplan pri Sv. Trojici, 3 gld. — Gospod Andrej Lavrič, kaplan v Semiču, 5 gld.

Za »Našo stražo«: Gosp. Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5 gld.

Za akademično društvo »Danica«: Pri prijateljskem večeru v »Katol. domu« zadnjo sredo nabral dr. Brejc 25 gld.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 10. junija. Jutri se cesar udeleži v cerkvi sv. Stefana slovesnosti posvečenja človeške družbe presvetemu Srcu Jezusovemu.

Dunaj, 10. junija. Danes dopoldne so došli iz Budimpešte ministri Lukacs, Daranyi in Hegedüs, da se udeleže skupnega posveta. Tekom včerajšnjega dne se je opetovano vršil razgovor mej obema minister-skima predsednikoma in še zvečer je obiskal Szell grofa Thuna.

Dunaj, 10. junija. Danes ob desetih je bil skupni posvet ministrov, katerega so se udeležili Thun, Kaizl, Dipauli in Szell, Lukacs, Hegedüs, Daranyi.

Dunaj, 10. junija. Kriza je odstranjena. Ministerstvu ostaneta, ter sta se zedinili glede podlage za pogodbo, ki se v Avstriji izvede po § 14. Ogrska vlada je v toliko odjenjala, da se obrok za ponovljenje carinske in trgovinske zveze podaljša tako, da se v tem času sklenejo nove mejnarodne trgovinske pogodbe. Avstrijska vlada pa je pritrdila, da se uravnava valute na Ogrskem nadaljuje ter da novi bančni statut stopi v veljavo dne 1. januarja. Sicer so pa posameznosti tega dogovora doslej še tajne. Toda že ta splošno znana določila kažejo, da je Ogrska v tej borbi zmagala, ker iz nove pogodbe se porodi veliko gmotne škode. Ogrska je napravila zopet važen korak do državne samostojnosti. Liberalno-nemški listi očitajo vladi in večini, da sta zakrivili ta avstrijski poraz, desničarski listi pa trde, da je tega kriva nemška opozicija, ki je z obstrukcijo onemogočila, da bi Avstrija parlamentarnim potom uredila pogodbo z Ogrsko.

Dunaj, 10. junija. Dogovor mej vladama se je sklenil po naslednjih načelih: Skupna carinska zveza ostane v veljavi do l. 1907, bančna organizacija se takoj uredi, ko stopi pogodba v veljavo; trgovinske pogodbe z vnanjimi državami, ki se ponove leta 1900, se sklenejo do leta 1907.

Dunaj, 10. junija. Vlada skliče državni zbor še le jeseni.

Dunaj, 10. junija. Thun se je odpeljal z Dunaja obiskat svojega bolnega brata, Szell se je vrnil v Budimpešto.

Bolzan, 10. junija. Kar najslavesneje se je izvršilo včeraj posvečevanje Srca Jezusovega cerkve, ki se je pričelo o 11. uri ob navzočnosti nadvojvode Frana Ferdinanda, ces. namestnika in mnogih drugih dostojanstvenikov. Na pozdrav posl. dr. Zallingerja pred vhom v cerkev je odgovoril nadvojvoda: Z radostnim ponosom sem sprejel povelje Nj. Veličanstva, naj ga zastopam pri tej slovesnosti. Z veselim srcem prihajam vedno v Vašo krasno deželo, ki mi jo je v otroški dobi omilil moj oče, ko je govoril o najlepših spominih svojega življenja v tej deželi. — Nato je govoril o zvestobi tirolskega prebivalstva do Boga, cesarja in domovine in končal z besedami: »Bog blago-

61 20-20 posta Domzale.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 29

Trst.
Restavracija in hôtel
„**Alla Nuova Abbondanza**“,
Via Torrente 16/18,
priporoča se slavnemu potujočemu občinstvu
v najboljšo zadovoljnost.

Točijo se pristna vina, kakor: **istrsko,**
dalmatinsko in **fini kraški teran,** ter
Dreher-jevo pivo.

Kuhinja izborna. — Cene nizke.

Nadejajoč se mnogobrojnega obiska, pri-
poročam se z vsem spoštovanjem

Peter Muschik,
lastnik.

520 4-2

Na najvišje povelje Njega c. in k. apost. Veličanstva

XX. c. k. državna loterija
za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno
dopuščena — ima 12728 dobitkov v gotovem denarju
in skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitki znaša:
200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.
Žrebanje bode nepreklicljivo dne 15. junija 1899.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobiti pri državni loteriji na Dunaji, I.,
Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštinih,
brzojavnih in železniških uradih, po menjalnicah itd. Načrti
za kupovalce srečk zastoji. 101 10-9

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

431 4-3 C. k. vodstvo državne dohodniče
Oddelek za državne loterije.

Liniment. Capsici compos.
350 iz lekarn Richter-jeve v Pragi 24-16
priznane izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 759 40-39
Richter-jev liniment s „sidrom“
ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s
znano varstveno marko „sidro“ kot pristes.
Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Vse stroje za poljedelstvo!
Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni roji za žito v natančni izvršitvi. Sašil-
nice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti
peronosperi, zbolisani sestav Vermolerov. — Mlatilnice
mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje
različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč,
kakor hidravlične (vodovodne) preše). — Slamoreznice,
katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Sti-
skalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,
II. Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
Zastopniki se iščejo. 287 20-9

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.
Železnato vino.
Kemične analize odličnih stro-
kovnjakov, kateri so v
Železnatem vinu
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmiraj potrdili navedeno množino
železa, so najboljša spričevala ter
dajejo največje poročilo za njega
učinek.
To vino je kaj dobro za slabo-
krvne, nervozne in vsled bolezni
oslabele osebe, za blede, sloke
(suhe) in bolehave otroke.
Cena politerski steklenici 1 gld.
Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštne
plačajo p. n. naročniki. 827 40

Razglas.

Da bode mogoče sproti določevati iz kakošnega materiala in kako
naj se polagajo **trotorji**, ter da se omogoči mestnemu stavbnemu uradu
dotična dela nadzorovati, opozarja mestni magistrat, da je vsakdo, ki ob
svojem poslopi in zemljišči namerava napraviti trotor, obvezan naznaniti
mu vsaj 48 ur prej, kdaj se bode polaganje trotorja začelo in kateri
podjetnik je delo prevzel.

Tudi se še posebno opozarja, da mestni magistrat ne bode prevzemal
v nadalnje oskrbovanje in vzdrževanje onih trotorjev, ki bi se ne polo-
žili strogo po njegovih predpisih, prej, da se na stroške dotičnega posest-
nika temeljito ne prelože.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 28. maja 1899

Prevzete obrti.
Usojam se najljubše naznaniti, da sem prevzel
Rudolf Schmidtmayer-jevo vrvarijo
na Sv. Petra cesti št. 33 v Ljubljani
ter se bodem potrudil postreči čast. gg. starim in novim odjemalcem vselej z
najboljšim in solidno izdelanim blagom po najzmernejših cenah.
Se najvdaneje priporočujoč z velespoštovanjem 529 4-2
J. N. Adamič, vrvarski mojster.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lame, albe, koretelje, prte itd
sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.
Prečastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročitih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štvo in potujočih agentov.
Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 53-14
Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Kmetijsko društvo v Gorjah

priporoča izdelke svojih udov, kakor: **železne izdelke: sekire,**
krampe, lopate in drugo **kmetijsko orodje** vsake vrste; oblike po
zahtevanju.

Edina obrt na Kranjskem za **živinske zvonce** vsake oblike.

Prodaja tudi **lesene grablje, trda in mehka drva, deske** in
stavbeni les po dogovoru.

Ravno tako priporoča **naturni sadni mošt**; cena po dogovoru.

V obila naročila se uljudno priporoča

„**Kmetijsko društvo v Gorjah,**
registr. zadruga z omejeno zavezo“.

498 5-3

Pozor **PUCH-STYRIA** **kolesarji!**
Obče znana, jako trpežna
kolesa Styria št. V „ljudsko kolo“
prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako
znižanih tovarniških cenah pri
Franu Čudnu v Ljubljani
s čemur je sl. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti
Styria št. V. 399 14
Zastopnik tvrdke: **Josip Polak.**

Najnovejša špecerijska trgovina!!!
Karol Planinšek
prej Schober, Dunajska cesta šte. 8.
Oziraje se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si sl. občinstvo
opozarjati na svojo **veliko zalogo špecerijskega blaga,**
kakor: **raznovrstne kave, kakao, čokolade, olivnega, na-**
miznega in aixer-olja itd.
Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup **najfinejšega**
francoskega in ogerskega konjaka, pristne sedmograške
slivovke, finega tropinovca in špirta po najnižjih cenah,
zagotavljajoč solidno in rečno postrežbo. 415 15-13

Edina prodaja
slavno znanih

Dürkoppovih Diana-koles

(najboljše nemško blago)

je za Kransko le pri

JAN. JAK-u v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 13.

Ceniki brezplačno in franko. — Na zahtevanje se vsakemu kupcu daje brezplačen poduk za vožnjo s kolesom. 321 10-6

POZOR!

Podpisana tvrdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim društvom, občinam in župništvom za nabavo vsakojakih

brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi kmetijskih strojev in peronospera-škropilnic

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica šte. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami, pod ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na obroke.

Pehvalna pisma in spričevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

89 12-10

podružnica R. A. Smekal.

Hiša

s staro, prav dobro obiskovano gostilno
je na prodaj za 12.500 gld.

Plačati je takoj 5500 gld., 7000 gld. ostane zavarovanih. Hiša leži ob glavni cesti ter je oddaljena 10 minut od Ljubljane, to je v Šiški, obstoji iz peterih sob ter dveh velikih obokanih kleti. Poleg hiše sta dve veliki gospodarski poslopji, v enem sta dve veliki skladišči, v drugem velik krasno izdelan salon za 300 oseb, pripraven za društvene ali druge večje veselice; nadalje vrt z drevjem zasajen in jako prostoren, kakor tudi veliko dvorišče z vodnjakom, v katerem je najboljša pitna voda. V gostilni se iztoči na leto 160 hl. pive in 60 hl. vina, kar se verodostojno izkaže. V hiši se nahaja tudi čitalnica.

Natančna pojasnila daje g. Dev, poslovodja pri g. Jos. Vodniku v Sp. Šiški. 521 3-3

Josip Kastelic,

krojaški mojster

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4,

priporoča se prečast. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, oingulum in vsakovrstne šemise, kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča dela natančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri.

Zunanja 'naročila točna. — Cene primerno nizke. 519 31-2

Dobiva se povsod.

905 (36-18)

Sarg's Kalodont.

— Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob. —

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

348 27-11

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Kupuje in prodaja vse zdalej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dne do dne po 4 1/2 %. Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 9. junija.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 80 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 » 45 »
Avstrijska zlata renta 4%	119 » 95 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 » 45 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 40 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	97 » — »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	921 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	360 » — »
London vista	120 » 50 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 92 1/2 »
30 mark	11 » 77 »
30 frankov (napoleonidor)	9 » 55 »
Italijanski bankovci	44 » 70 »
C. kr. cekini	5 » 67 »

Dne 9. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 » 80 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » 25 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » 75 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 » 50 »
Prioritetne obveznice državne železnice	214 » — »
» južne železnice 3%	168 » 75 »
» južne železnice 5%	123 » — »
» dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 20 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	162 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 60 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 50 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 » 50 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3345 » — »
Akcije tržškega Lloydja, 500 gld.	453 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	67 » — »
Splošna avstrijska stavbinska družba	109 » 50 »
Montanska družba avstr. plan.	239 » — »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	186 » 50 »
Papirnih rubljev 100	127 » 37 »

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.